

ಯಶಸ್ಸಿನ ಸಾಧನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ. ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಹಣ, ಹೆಸರು, ಕೀರ್ತಿ, ವಿದ್ವತ್ತು - ಇದು ಯಾವುದೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲಾರವು. ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ಕಷ್ಟಗಳ ಅಭೇದ್ಯ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ ಹಾಕಬಲ್ಲದು. ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೋ.” ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹೀನನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. ನಿಜವಾದ ಬಣ್ಣ ಬಯಲಾದ ಮೇಲೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಬಯಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. “ಉತ್ತಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಡತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ.” ಒಳ್ಳೆಯ ಆಲೋಚನೆ, ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮೈಗೂಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅದೇ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವೇ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುವ ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ - ಈ ಮಂತ್ರಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತ ವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಗುರಿಸಾಧನೆಗೆ ಹೊರಟ, ಸತ್ವಜಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇದು ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳಾಗಿ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಎಲ್ಲೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಯುವಪೀಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು, ಅದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಈ ಮೂರು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು

‘ಶಕ್ತಿ’ಯಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರು. ಯುವಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಭರವಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರಲ್ಲಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಿವರಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಲು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡವರಿಂದಲೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದಲ್ಲ; ಅತಿ ಸಣ್ಣವರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಾಧನೆಯಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನೂ ನಾವು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ: “ಮನುಷ್ಯನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದರೆ, ಅವನು ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಒಬ್ಬ ಹೆಡ್ಡನೂ ಕೂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶೂರನಂತೆ ವರ್ತಿಸಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅವೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನ ನಿಜವಾದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂಥವು.”

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುವುದು: “ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ; ಆದರೆ ಅದರ ಸದೃಶಿಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ದಾರಿ ತಪ್ಪುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಹೇಳುವ ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ - ಈ ಮೂರು ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗುವುದು ಅಗತ್ಯ.

೮೦

ಸ್ವಂತ ಗುಣವಿಮರ್ಶೆ

ಒಬ್ಬ ಹದಿಹರೆಯದ ಯುವಕ ಒಂದು ಔಷಧದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದ. ಒಂದು ಫೋನ್ ಕರೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲಿಕರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರು. ಹುಡುಗ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕರೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಅವನು ಫೋನಿನ ಮೈಕನ್ನು ಆನ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲಿಕ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಹುಡುಗ : ಅಮ್ಮಾವರೇ, ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ತೋಟದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಮ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಒಡತಿ : (ಫೋನ್ ಸಂಪರ್ಕದ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ) : ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನೀಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹುಡುಗ : ಅಮ್ಮಾ, ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡುವ ಅರ್ಧ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ನಾನು ಹುಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಒಡತಿ : ಬೇಡಪ್ಪ. ಈಗ ಇರುವ ಹುಡುಗನೇ ಇರಲಿ. ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಹುಡುಗ : (ಒತ್ತಾಯದ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಅಮ್ಮಾ, ಇದಲ್ಲದೆ ನಾನು ತೋಟದ ದಾರಿಗಳು, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ - ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಗುಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಬೇಡ. ಭಾನುವಾರದ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಇಡೀ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಒಡತಿ : ಬೇಡಪ್ಪಾ. ಈಗಿರುವ ಹುಡುಗನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಹುಡುಗ ನಗುವ ಮುಖದಿಂದ, ಫೋನ್‌ನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟನು. ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲಿಕ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಹುಡುಗನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ.

ಅಂಗಡಿ ಒಡೆಯ : ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ನಡತೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಂಡು ತುಂಬ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

ಹುಡುಗ : ಧನ್ಯವಾದಗಳು, ಸರ್. ನನಗೆ ಕೆಲಸದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಅಂಗಡಿ ಒಡೆಯ : ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಬೇಕು ಎಂದು ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ?

ಹುಡುಗ : ಇಲ್ಲ ಸರ್. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗ ನಾನೇ. ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ಅಷ್ಟೇ.

ಇದನ್ನೇ ಸ್ವಂತ ಗುಣವಿಮರ್ಶೆ ಎನ್ನುವುದು. ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗಲೇ ನಾವು ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

(ಸಾಧಾರ, ‘ತತ್ವಾಲೋಕ’, ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೧೪, ಪು.೩೦)

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ನೀತಿಕಥೆಗಳು

ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು

ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮಾಡಿದ ಭೂತೋಚ್ಚಾಟನೆ

ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಏಕಾಗ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಾಧಕನ ಕೈವಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೇ 'ಸಿದ್ಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯವರ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು; ಬೇರೆಯವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಬೇಕು. ಕೆಲವರು ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದೆ, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು, ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 'ಕುಂಬಾರನಿಗೊಂದು ವರ್ಷ, ದೊಣ್ಣೆಗೊಂದು ನಿಮಿಷ' ಎಂಬಂತೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಒಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸಾಕು. ಕೆಲವರು ಯಾವ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಬಾಬು ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೊಲ್ಕೊತ್ತೆಯ ಬಲರಾಮಬಸು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಥನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು, "ಸಿದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಚಿತ್ತಸಂಯಮದಿಂದಲೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಕಾದರೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲೆ" ಎಂದು ಶರತ್‌ಚಂದ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರರು, "ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಒದಗಿಬರುತ್ತದೆಯೇ ಮಹಾರಾಜ್" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು "ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಆಗ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರರು, "ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೇನೂ ಆ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಡ. ಆದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಅದನ್ನು ಕೇಳುವ ಆಸೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದಿದೆ" ಎಂದು ಗಂಟುಬಿದ್ದರು. ಆಗ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತ ಪರಮಾರ್ಥಕರವೂ ಪರಮಾದ್ಭುತವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ಸಲ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಪರ್ವತಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಗೃಹಸ್ಥನೊಬ್ಬನು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮದ್ದಳೆ ಬಾರಿಸುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆ ಗೃಹಸ್ಥನನ್ನು, "ಮದ್ದಳೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಗೃಹಸ್ಥನು "ನಮ್ಮೊಲಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ದೆವ್ವ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಕೆರಳಿದಾಗ ಮದ್ದಳೆ ಬಡಿಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ನೋಡುತ್ತೀರಂತೆ ಬನ್ನಿ" ಎಂದು ಗೌರವದಿಂದ ಹೇಳಿದನು. ಗೃಹಸ್ಥನ ಏನಂತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದಂತೆಯೂ ಆಯಿತು, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅದಮ್ಯ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೂ ಆಯಿತು ಎಂಬ ದ್ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆ ಗೃಹಸ್ಥನೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಾಗ ಆಗಲೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಗುಂಪು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಗುಂಗುರುಕೂದಲು ತಲೆಯ, ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿನ ಪರ್ವತವಾಸಿಯನ್ನು ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ತೋರಿಸುತ್ತ, "ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಅವನ ಮೇಲೆಯೇ ದೆವ್ವ ಬಂದಿರುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಿಕಿಮಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೆವ್ವ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೊಡಲಿ ಯೊಂದನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಥಳುಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಕಾದು ಕೆಂಪಾದ ಮೇಲೆ, ಉಪಾಯವಾಗಿ ಮೇಲೆತ್ತಿ, ದೆವ್ವ ಬಡಿದವನ ಮೈಗೆಲ್ಲಾ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ತಲೆಗೂ ಆಗಾಗ ತಿವಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಭೂತವನ್ನೊಡಿಸಲು ಅಂತಹ 'ರಣಚಿಕಿತ್ಸೆ'ಯನ್ನು ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಗರಬಡಿದ ಪುರುಷನ ಶರೀರವೂ ಸುಡಲಿಲ್ಲ, ಅವನ ಒಂದು ಕೂದಲೂ ಕೊಂಕಲಿಲ್ಲ. ನೋವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಯಾವ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂತವೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಸೋಜಿಗದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದರು.